

Schriftlezing: Psalm 2; Matteüs 2:1-18

Tekst: Openbaring 12:1-6

Blokzijl

Gez. 79:1,2,6

Ps. 1:1

Ps. 2:1,2

Ps. 2:3,4

Lb. 169:1,5,6

Ps. 72:1,2,10

Baflo

Gez. 86:1,2,3,4

Ps. 2:1,2

Ps. 2:3,4

Lb. 169:1,5,6

Gez.179<sup>b</sup>

Ps. 72:1,2,10

Gehouden te:       Blokzijl, 26-12-10 (9.30 u.)

                          Baflo, 26-12-10 (14.30 u.)

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Is Kerst echt zo'n vredig feest als wij denken en beleven? Bij kerst horen voor ons: rust en sfeer en genieten. En vooral: 'Vrede op aarde.' Daar hebben we de mond van vol. Terecht. Want vanuit de hemel klinkt de vredesboodschap van God, uit engelenmond: "...vrede op aarde, voor alle mensen die hij liefheeft." Maar wat versta je onder vrede?

Was het ook wel zo vredig rond de voederbak waarin Maria haar pasgeboren zoon had neergelegd? O ja, wel wat betreft de uiterlijke omstandigheden, de eerste dagen en weken. Maar al snel wordt dat anders.

De engelen, die de eer van de geboren Heer uitroepen, vormen wel het hemelse leger van de Allerhoogste. Strijdbaar aangetreden op het appèl bij hem die ook hun generaal zal zijn.

Vrede op aarde. Dat is inderdaad het wachtwoord. Het houdt een belofte in en loopt vooruit op de overwinning. Deze vrede zal het einde zijn van een langdurige strijd, die nog steeds gaande is.

De hemelse legers zijn er niet alleen voor een parade in vreedestijd. Na hun groet aan de geboren Heer vertrekken ze weer naar het front. Naar hun plaats in de strijd, waarin God hen inschakelt.

Kerst betekent dus ook strijd. Want er is meer aan de hand dan wat er met het blote oog zichtbaar is. Er was en is een geweldige worsteling aan de gang in de hemelse gewesten: de strijd van de geesten. En op de aarde de heftige strijd tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad.

Die strijd spitste zich toe rond de geboorte van Jezus in Betlehem. Dat toont de verhoogde Heer Jezus Christus zelf in zijn Openbaring aan Johannes. Hier in hoofdstuk 12. Hier worden de grote lijnen zichtbaar. Het kerstfeit is in meerdere opzichten het snijpunt op die grote lijnen. Maar in samenhang met de andere heilsfeiten uit het leven en de dienst van Jezus Christus op aarde.

Je zou kunnen zeggen: we lezen hier het evangelie van Jezus' geboorte volgens de hemel. Vanuit de hemel bekeken en in de hemel zichtbaar gemaakt voor Jezus' leerling Johannes. En zo ook voor ons, voor de kerk in de woestijn.

We horen en zien:

## **De geboren Zoon: het middelpunt van de grote strijd.**

1. tijdens de verwachting,
2. bij zijn geboorte,
3. in zijn volwassenheid.

### 1. Tijdens de verwachting.

Openbaring is een boek vol profetie. Zo presenteert de Heer Jezus zelf dit boek.

*"Openbaring van Jezus Christus, die hij van God ontving om aan de dienaren van God te laten zien wat er binnenkort gebeuren moet. Hij heeft zijn engel deze openbaring laten meedelen aan zijn dienaar Johannes."* (Opb. 1:1)

De verhoogde Heer laat Johannes dus dingen zien die binnenkort moeten gebeuren. Op de korte termijn en ook in de verder weg gelegen toekomst. Profetie heeft voor ons altijd iets van toekomstige dingen, die God vertelt.

Maar in de Openbaring die Johannes ontvangt is het niet alleen toekomstmuziek. Ook het heden en het verleden komen aan de orde. Het heden is voor de kerk in Johannes dagen – eind eerste eeuw – vervolging en verdrukking. Een woestijnperiode. Het beest uit de afgrond heeft de strijd met de getuigen van Jezus aangebonden. (Opb. 11:7-10)

Wat zit er nu achter die gloeiende vijandschap van dat beest?

De Heer laat het Johannes zien. En laat hem op dit punt ook in het verleden kijken. Hij onthult de voorgeschiedenis van de vijandschap. Indrukwekkend is het absoluut. Maar beangstigend is het niet voor de gelovigen.

Want de Heer, de Almachtige, heeft het koningschap aanvaard. Daarvoor wordt Hem in de hemel de lof toegebracht door de 24 oudsten op hun tronen, zo hoort Johannes.

Hij ziet hoe de heerlijkheid van de Heer zelf verschijnt. Gods tempel gaat open en de ark van het verbond wordt zichtbaar. En waar God in zijn heerlijkheid verschijnt, gebeuren geweldige dingen. Daar worden hemel en aarde bewogen.

*"Er volgden bliksemschichten, groot geraas, donderslagen, een aardbeving en zware hagel."* (Opb. 11:19)

Het is net als bij de verschijning van de Heer op de berg Sinaï.

Dat belooft bij voorbaat weinig goeds voor de vijanden van God en zijn Gezalfde.

De Heer gaat in deze hoofdstukken laten zien hoe zijn onoverwinnelijke koningschap fel bestreden is. Boordevol strijd is dit gedeelte van de zichtbaar gemaakte profetie. Oorlog dus tussen God en zijn Gezalfde aan de ene kant en satan en zijn helpers, de beesten, aan de andere kant.

Johannes krijgt een lengtedoorsnede te zien van de wereldgeschiedenis tot op zijn tijd. En tegelijk is het een diepteboring zonder weerga.

Oorlog, strijd, met de gezalfde Zoon van God in het middelpunt. Op Hem spitst die strijd zich toe. Wanneer we goed kijken en luisteren, zien we dat het hier gaat om de aloude strijd tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad. Een strijd die door God zelf is ontketend. Al in het paradijs. We kennen allemaal de tekst die we de moederbelofte noemen. Genesis 3:15:

*"Vijandschap sticht ik tussen jou en de vrouw,  
tussen jouw nageslacht en het hare,  
zij verbrijzelen je kop,  
jij bijt hen in de hiel."*

Daar begint het. Om die vijandschap gaat het hier, laat de Heer aan Johannes zien. En aan ons, zijn lezers. Kijkt u maar naar vers 4 van de tekst:

*"De draak ging voor de vrouw staan die op het punt stond haar kind te baren, om het te verslinden zodra ze bevallen was."*

Daar hebben we tegelijk de hoofdrolspelers in dit drama van wereldformaat: de vrouw en de draak; en vooral het Kind, eerst nog in de moederschoot. Later de geboren Zoon. Want om Hem is het de draak begonnen. Johannes krijgt dus de geboorte van de Heer Jezus te zien vanuit hemels perspectief. Hij krijgt het geprojecteerd door Gods camera en op het grootste scherm dat zich denken laat: de hemelkoepel zelf met een doorkijk de hemel in. Johannes beschrijft wat God hem laat zien:

*"Er verscheen in de hemel een indrukwekkend teken: een vrouw, bekleed met de zon, met de maan onder haar voeten en een krans van twaalf sterren op haar hoofd." (vs. 1)*

God projecteert. Daarom wordt hier van een 'teken' gesproken en van nog een 'teken'. Zulke tekenen laten de werkelijkheid zien op de manier van God. En Hij gebruikt daarvoor beelden en woorden, die wij mensen kunnen begrijpen. Het eerste teken is een 'megateken', in de taal van vandaag.

*"Een vrouw, bekleed met de zon, met de maan onder haar voeten en een krans van twaalf sterren op haar hoofd."*

Wie tekent God hier uit aan de hemel in volle glorie als een vorstin? Wie wordt met die vrouw bedoeld?

Er wordt wel gedacht dat voor Johannes' oog het sterrenbeeld Maagd bijzonder oplicht. Met tegenover haar op de loer de Draak of de supergrote Waterslang.

God is de Heer van het heelal en Jezus Christus heeft alle macht in de hemel en op de aarde. Hij kan zeker van sterren en planeten gebruikt gemaakt hebben om uit te beelden wat Hij Johannes wilde laten zien.

Maar dan nog... We moeten het 'megateken' van de vrouw vooral verstaan tegen de achtergrond van het Oude Testament. De Heer hanteert de taal en de beelden van de Schriften ook hier. Zoals zo vaak in de Openbaring.

De vrouw in verwachting is het beeld van Gods volk in het oude verbond. Vaak wordt Gods gemeente in het Oude Testament aangeduid als een vrouw. Met haar heeft God zijn huwelijksverbond gesloten. En de stad Jeruzalem wordt aangeduid met 'Dochter Sions'. Ook een vrouwspersoon dus.

In het teken van de vrouw projecteert de Heer zijn kerk aan de hemel. Zijn gemeente in verwachting van Eva tot Maria. De Heer zet haar neer als een vorstin. Een Eva

en een Sara, bekleed met hemelse glans. De zon met haar stralen is haar koningin-mantel. De maan met zijn glans haar voetbank. Een krans van 12 sterren is haar diadeem.

Kortom, Gods glorie, zichtbaar in de schepping, omgeeft haar. De Heer God is immers voor haar een zon en schild, zegt Psalm 84:12. Hij hult zich in het licht als in een mantel, Psalm 104:2. Die mantel legt God om de schouders van deze vrouw. Zo kijkt Hij tegen haar aan: een heerlijke vrouw.

Dat blijft staan, ook bij wat Johannes vervolgens van haar ziet. Hij ziet haar ook op haar kwetsbaarst. Dat is een vrouw immers, als zij weeën heeft en een kind ter wereld moet brengen.

*"Ze was zwanger en schreeuwde het uit in haar weeën en haar barensnood." (vs. 2)*

Ze is bezig te bevallen, met pijn en moeite. De weeën laten van de vorstelijke glorie niet zoveel over. Tijdens een bevalling ziet een vrouw er niet op haar voordeligst uit. Aan de meest elementaire reacties van aanstaande moeders geeft ook deze vrouw zich over.

Met deze trekken tekent de Heer zijn gemeente in de periode van de grote verwachting, kort voor zijn geboorte. Intensief en hartstochtelijk wordt er geschreeuwd om de komst van de Messias. De glans was verdwenen. Er was nog maar een kleine rest van vromen over, die de vertroosting van Israël verwachtten. Mensen als Maria en Jozef, Zacharias en Elisabet, Simeon en Anna. Aan hen had Gods Geest duidelijke gemaakt dat de geboorte van de Redder aanstaande was.

Intens is de verwachting, pijnlijk en moeilijk de laatste momenten. Totdat haar dagen vervuld zijn en het Kind geboren wordt.

Er is in ons bijbelgedeelte sprake van nog meer verwachting. Bijna even intens en heftig. Maar dan in haat.

*"Er verscheen een tweede teken in de hemel: een grote, vuurrode draak, met zeven koppen en tien horens, en op elke kop een kroon. Met zijn staart sleepte hij een derde van de sterren aan de hemel mee en smet ze op de aarde." (vs. 3,4)*

Johannes ziet een tweede teken, dat – opvallend genoeg – niet mega genoemd wordt. In tegenstelling tot het eerste.

Ontzagwekkend is het wel. Johannes wordt er op attent gemaakt. Het is de draak, uitbeelding van de satan. Het is de grote slang uit het paradijs in zijn felste haat en zijn grootste macht. Bloeddorstig is hij, roodgloeiend als het vuur van de hel.

De koppen, horens en kronen van het monster spreken van supermacht, afzichtelijk en afschrikwekkend. Een erger monster dan de grootst bekende dinosauriër. Hij vernielt met zijn staart grote delen van de schepping: een derde deel van de sterren zwaait hij uit de lucht. Zo onzorgvuldig en kwaadaardig gaat hij om met wat God gemaakt heeft.

*"De draak ging voor de vrouw staan die op het punt stond haar kind te baren, om het te verslinden zodra ze bevallen was." (vs. 4<sup>b</sup>)*

Hij weet: nu komt het er op aan. Vijandschap tot het uiterste: draak tegenover vrouw, slangenzaad tegenover vrouwenzaad. De vrouw is voor de draak geen partij. Hoe dreigend is het.

Maar de bedoeling van de draak is voor God bij voorbaat duidelijk. En daar ligt al een element van troost in. God is op de hoogte van de boze plannen van de draak. En in het paradijs is de afloop al voorzeggd. De slang is gedoemd het te verliezen, hoe fanatiek zijn inzet ook is om de komst van de Messias tegen te houden.

Het hele Oude Testament laat die pogingen zien. Denk aan de aanslagen op David en zijn huis. Het ging over het scherp van de snede.

Totdat zijn ultieme kans komt: de geboorte van het kind van de vrouw. Dat is het kritieke moment. De vrouw op haar zwakst. Nu gaat het er om spannen. Het is voor de draak: erop of eronder.

Het wordt: eronder. Want de Messias wordt geboren, de mannelijke zoon van deze vrouw.

## 2. Bij zijn geboorte.

### **De geboren Zoon: het middelpunt van de grote strijd.**

Vervolgens: bij zijn geboorte.

Johannes ziet: de vrouw bevalt van een zoon, een mannelijk wezen. De vertelling is eenvoudig. Zo gaat dat in de wereld. Vrouwen brengen kinderen ter wereld, zonen of dochters.

Het kind van deze vrouw is niet zomaar een kind. Het is de zoon, de Messias. Redder en Heer is Hij, naar het geboorteb bericht van de engel. De vrouw – beeld van Gods gemeente in het oude verbond – wordt door de Heer zelf in dienst genomen om de Messias voort te brengen. Niet uit eigen kracht. Dat zal duidelijk zijn. Maar krachtens de belofte van God.

De vrouw baart haar zoon. Hier komen de lijnen uit de profetieën weer samen. Lijnen, die we de afgelopen weken al hebben zien oplichten in Gods woord en de prediking van de voorbije zondagen.

Lucas heeft het in zijn boek heel gewoon verteld:

*"Terwijl ze daar waren, brak de dag van haar bevalling aan, en ze bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene."* (Luc. 2:6,7)

We kunnen de vrouw uit Johannes' visioen niet gelijkstellen met Maria, de moeder van Jezus. Wat hier van de vrouw gezegd wordt laat dat niet toe. Maar de verwachting van Gods gemeente wordt als het ware lijfelijk in Maria, wanneer zij in verwachting is van haar zoon Jezus. De beloofde zoon komt ter wereld, wanneer Maria van Hem bevalt.

Dan staat de draak klaar met zijn grijpgrage klauwen en zijn vraatzuchtige bek. Ook dat wordt concreet in de tijd rond Jezus' geboorte.

Het Romeinse rijk houdt Gods volk in de tang. En dan is daar Herodes, de Edomiet, zetbaas van de Romeinse keizer in het Joodse land. Gealarmeerd door het bericht van de magiërs uit het oosten, smeedt hij zijn boze plannen om de geboren Koning van de Joden uit de weg te ruimen. Hij duldt geen concurrent.

Maar het is bij Herodes niet slechts angst voor een rivaal. Daarvoor weet hij te goed om wie het gaat. Hij wil deze koning, deze geboren zoon, uitroeien. Uit pure vijandschap. Hij is een verklaarde tegenstander van God en zijn verlossingswerk.

In die hoedanigheid is hij instrument en belichaming van de draak. Zie Herodes bv. te keer gaan in de zinloze kindermoord in Betlehem, wanneer hij Jezus niet te pakken kan krijgen.

Het is de draak niet gelukt om in de tijd van de verwachting de komst van de Zoon te voorkomen. Daarom wil hij Hem grijpen en verslinden bij zijn komst op aarde. Op het zwakste moment voor moeder en kind: de geboorte.

Maar ook dat mislukt, laat de Heer zien.

Er is in het visioen van Johannes nog iets waar we in dit verband op moeten letten. Iets dat niet zichtbaar is, maar wel de werkelijkheid. Het kind van de vrouw is een zoon. Een mannelijke nakomeling, die kracht uitstraalt. Hij is direct en krachtens Gods belofte een geduchte tegenstander van de draak. Een manlijke zoon. Dat houdt een belofte in.

Baby's blijven immers niet klein. Ze groeien op en worden volwassen. In het perspectief van de Openbaring laat de Heer dat direct zien. Hier tekent God niet de details. Die beschreef Lucas al.

Hier vinden we de grote lijnen. Want hier moet duidelijk worden wat voor knooppunt de geboorte van Jezus was.

De Zoon van God werd mens, een baby, een mannelijke zoon. En Hij krijgt bij zijn geboorte een bijzonder cadeau met het oog op de toekomst.

Als er in een gezin een baby geboren wordt, dan komen er mensen op bezoek. En ze brengen allemaal cadeautjes mee voor die baby: kleertjes, speeltjes enzovoorts.

Wat kreeg de geboren zoon, Jezus, bij zijn geboorte? Goud, wierook en mirre van de wijzen uit het oosten.

Nog meer? Ja, Hij kreeg als geboortegeschenk ook een ijzeren knots, een ijzeren herdersstaf. Die knots lag bij wijze van spreken aan het voeteneind van de voederbak, waarin Maria Jezus had neergelegd.

Een ijzeren knots om de volken te hoeden. Hij was in het Oude Testament al weggelegd voor de zoon van deze vrouw, de gezalfde zoon van God. We lezen in Psalm 2 wat de HEER zelf daarvan heeft gezegd:

*"Het besluit van de HEER wil ik bekendmaken.*

*Hij sprak tot mij:*

*'Jij bent mijn zoon,*

*ik heb je vandaag verwekt.*

*Vraag het mij*

*en ik geef je de volken in bezit,*

*de einden der aarde in eigendom.*

*Jij kunt ze breken met een ijzeren staf,*

*ze stukslaan als een aarden pot.'" (Ps. 2:7-9)*

De zoon van de vrouw, de Christus, is de geboren herder met de ijzeren staf. Om zo iets te hanteren moet je sterk en gespierd zijn. Hij is zwaar bewapend om op zijn vijanden los te slaan. En Hij heeft daartoe het recht en de volmacht gekregen van zijn Vader in de hemel. De officiële aanstelling als gezalfde Heer. Om de draak te verslaan en vrede te maken op aarde.

Deze werkelijkheid mogen we nooit vergeten op kerstfeest. Het blijft gaan om de grote lijn.

### 3. In zijn volwassenheid.

#### **De geboren Zoon: het middelpunt van de grote strijd.**

Tenslotte: in zijn volwassenheid.

De volwassenheid van de geboren zoon kwam net al even aan de orde bij het hantieren van die ijzeren staf. Met deze volwassenheid bedoel ik niet zozeer de periode, dat de Heer Jezus als volwassen man in het Joodse land rondliep en zijn dienst verrichte. Ook toen was er strijd, waren er heftige aanvallen van de kant van de satan. Geconcentreerde vijandschap, denk aan de vele demonen, waar Jezus mee te maken kreeg.

Ik doel vooral op de volwassenheid die de Heer zelf tekent. Immers we zitten van zijn geboorte ineens bij zijn hemelvaart.

Johannes noteert:

*"Maar toen ze het kind gebaard had – een zoon, die alle volken met een ijzeren herdersstaf zal hoeden –, werd het dadelijk weggevoerd naar God en zijn troon."* (vs. 5)

Wegvoeren, dat spreekt van snelheid en van kracht.

Hier geldt opnieuw: zo kijk de verhoogde Heer er zelf tegen aan. Zo laat Hij het zien op het hemelse projectiescherm.

Het kind wordt voor de bek en de klauwen van de draak weggehaald met hemelse vaart en goddelijke kracht. God zelf doet dat. Hij haalt de zoon naar zich toe, in de richting van zijn troon. Dat spreekt dus van de hemelvaart van de Heer Jezus. Hemelvaart is troonsbeklimming.

Toch zit er meer in die uitdrukking 'plotseling weggevoerd'. Het ontvangt zijn betekenis mede door de vlucht naar Egypte bij voorbeeld. Haastig moeten Jozef en Maria met het kind vertrekken. Om te ontsnappen aan de moordlust van Herodes en de draak.

En dan Pasen. Wanneer Jezus definitief ontsnapt aan de laatste vijand, de dood.

Ontsnapte? Nee, dat is niet het goede woord. Hij overwon de dood. Want Hij had op Golgota de satan al verslagen en overwonnen.

Die overwinning wordt bezegeld door de troonsbestijging bij de hemelvaart. De Zoon overwint.

Dat betekent niet dat daarmee de vijandschap voorbij is en de oorlog al ten einde.

De strijd zet zich voort, ook al is de Zoon onbereikbaar voor de draak.

De vijandschap richt zich nu tegen de vrouw en de overigen van haar nageslacht.

Het vervolg van Openbaring 12 vertelt dat. Daarom moet de vrouw vluchten naar de woestijn. De 'Sara-figuur' wordt in zekere zin een 'Hagar-figuur', op de vlucht voor de vijandschap.

De geboorte en de overwinning van haar zoon schijnen de vrouw te beroven van een leefbare plaats in de wereld. De gemeente van God wordt de woestijn in gedreven.

*"God had daar een plaats voor haar gereedgemaakt, waar twaalfhonderdzestig dagen lang voor haar gezorgd zou worden."* (vs. 6)

De vrouw in de woestijn. Dat herinnert aan het volk Israël in de woestijn, op weg van Egypte naar het beloofde land. Ook Israël werd in de woestijn dagelijks onderhouden door God zelf met hemelbrood. En ze waren geheel afhankelijk van de Heer en op zijn zorg aangewezen.

Dat is het heden, de werkelijkheid van Christus' gemeente de eeuwen door. Afhankelijk van God, levend van alles wat uit de mond van de Heer uitgaat. In de woestijn en tegelijk midden in de strijd. De vrouw deelt in de haat tegen haar Zoon. Dat hoeft ons niet te bevreemden.

De aloude oorlog tussen vrouwenzaad en slangenzaad is nog niet compleet uitgevochten. Al is de beslissende slag al gewonnen door de Zoon met de ijzeren staf. Christus is de Herder – Koning met de ijzeren knots. Met harde hand zal Hij al zijn vijanden verbrijzelen. En dan zal er vrede zijn.

Hij is de gezalfde Heer. Kust zijn voeten en schuil bij Hem. Aanbidt Hem in eenheid met zijn Vader en de Heilige Geest.

Wie overwint zal met Hem in zijn koninklijke macht mogen delen.

Vrede op aarde.

Amen.